

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
Marathi (Optional) Paper-XII
MARO12: Sahityavichar

Day and Date: Saturday, 29/04/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 'रसविचार' हा घटक कोणाच्या ग्रंथातून काव्यशास्त्रात आला आहे?
अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट
- 2 'रस' या धातूचा अर्थ काय आहे ?
अ. भावना ब) आस्वाद क) पदार्थ ड) साहित्यकृती
- 3 शृंगाररसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?
अ) क्रोध ब) रति क) हास ड) शोक
- 4 कोणत्या प्रकारच्या भाषेतून बोलणाऱ्याचे व्यक्तिमत्व प्रकट होण्याची शक्यता ?
अ) साहित्याभाषा ब) व्यवहारभाषा क) शास्त्रभाषा ड) बोलीभाषा
- 5 'साहित्याची भाषा' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?
अ) अशोक केळकर ब) द. ग. गोडसे क) भालचंद्र नेमाडे ड) द. दि. पुंडे
- 6 'काव्यशास्त्रप्रदीप' हा ग्रंथ कोणत्या लेखकाचा आहे ?
अ) प्रा. रा. श्री. जोग ब) डॉ. स. रा. गाडगीळ क) कल्याण काळे ड) द. दि. पुंडे
- 7 'विभाव, अनुभाव आणि संचारी भाव यांच्या संयोगाने रसनिष्पत्ती होते' असे कोणाचे मत आहे?
अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट
- 8 करुण रसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?
अ) रती ब) क्रोध क) हास ड) शोक
- 9 केवलानंदवादाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे ?
विश्वनाथ ब) भरत क) भट्टनायक ड) मम्मट
- 10 'विभावानुभव व्यभिचारी संयोगात रसनिष्पत्ति:' हा कोणाचा रस सिद्धांत आहे ?
अ) मम्मट ब) भामह क) रुद्रट ड) भरत
- 11 'रसयुक्त काव्य म्हणजे काव्य' असे कोणी म्हटले आहे?
अ) मम्मट ब) भामह क) रुद्रट ड) विश्वनाथ

- 12 माणसाच्या ठिकाणी असणारया कायम स्वरूपी भावांना काय म्हणतात?
अ.सात्विक भाव ब.स्थायी भाव क.संचारी भाव ड.विभाव
- 13 भारताने संचारी भावांची संख्या किती सांगितली आहे?
अ. ३३ ब. ८ क. ९ ड. ४९
- 14 पु.शि.रेगे यांनी वाच्यार्थास काय म्हटले आहे?
अ.उपचार ब. भक्ती क. शक्ती ड.रुढार्थ
- 15 कुशल शब्दाला सध्याचा अर्थ कोणत्या शब्द शक्तीमुळे लाभला आहे?
अ.योग ब.योगरूढ क.रूढ ड.यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 अभिधा शक्ती
- 2 लक्षणा शब्दशक्ती
- 3 पुनः प्रत्यय
- 4 जिज्ञासापूर्ती

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भरताचे रससूत्र थोडक्यात सांगा.
- 2 लक्षणामूलक शाब्दी व्यंजनेचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
- 3 आर्थी व्यंजना या शब्दशक्तीचे स्वरूप थोडक्यात लिहा
- 4 निर्मितीच्या आनंदाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 व्यवहारभाषा, शास्त्रभाषा व साहित्यभाषा यातील साम्य आणि भेद स्पष्ट करा.
- 2 शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून विविध शब्दशक्तीचे स्वरूप लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
Marathi (Optional) Paper-XII
MARO12: Sahityavichar

Day and Date: Saturday, 29/04/2023
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 'रसविचार' हा घटक कोणाच्या ग्रंथातून काव्यशास्त्रात आला आहे?

अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट

Option 1

2 'रस' या धातूचा अर्थ काय आहे ?

अ. भावना ब) आस्वाद क) पदार्थ ड) साहित्यकृती

Option 2

3 शृंगाररसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?

अ) क्रोध ब) रति क) हास ड) शोक

Option 2

4 कोणत्या प्रकारच्या भाषेतून बोलणाऱ्याचे व्यक्तिमत्व प्रकट होण्याची शक्यता ?

अ) साहित्याभाषा ब) व्यवहारभाषा क) शास्त्रभाषा ड) बोलीभाषा

Option 2

5 'साहित्याची भाषा' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?

अ) अशोक केळकर ब) द. ग. गोडसे क) भालचंद्र नेमाडे ड) द. दि. पुंडे

Option 1

6 'काव्यशास्त्रप्रदीप' हा ग्रंथ कोणत्या लेखकाचा आहे ?
अ) प्रा. रा. श्री. जोग ब) डॉ. स. रा. गाडगीळ क) कल्याण काळे ड) द. दि. पुंडे

Option 2

7 'विभाव, अनुभाव आणि संचारी भाव यांच्या संयोगाने रसनिष्पत्ती होते' असे कोणाचे मत आहे?
अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट

Option 1

8 करुण रसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?
अ) रती ब) क्रोध क) हास ड) शोक

Option 4

9 केवलानंदवादाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे ?
विश्वनाथ ब) भरत क) भट्टनायक ड) मम्मट

Option 1

10 'विभावानुभव व्यभिचारी संयोगात रसनिष्पत्ति:' हा कोणाचा रस सिद्धांत आहे ?
अ) मम्मट ब) भामह क) रुद्रट ड) भरत

Option 4

11 'रसयुक्त काव्य म्हणजे काव्य' असे कोणी म्हटले आहे?
अ) मम्मट ब) भामह क) रुद्रट ड) विश्वनाथ

Option 4

12 माणसाच्या ठिकाणी असणारया कायम स्वरूपी भावांना काय म्हणतात?
अ. सात्विक भाव ब. स्थायी भाव क. संचारी भाव ड. विभाव

Option 2

13 भारताने संचारी भावांची संख्या किती सांगितली आहे?
अ. ३३ ब. ८ क. ९ ड. ४९

Option 1

14 पु.शि.रेगे यांनी वाच्यार्थास काय म्हटले आहे?
अ. उपचार ब. भक्ती क. शक्ती ड. रुढार्थ

Option 4

15 कुशल शब्दाला सध्याचा अर्थ कोणत्या शब्द शक्तीमुळे लाभला आहे?
अ. योग ब. योगरूढ क. रूढ ड. यापैकी नाही

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 अभिधा शक्ती

Ans:

2 लक्षणा शब्दशक्ती

Ans:

3 पुनः प्रत्यय

Ans:

4 जिज्ञासापूर्ती

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भरताचे रससूत्र थोडक्यात सांगा.
Ans:
- 2 लक्षणामूलक शाब्दी व्यंजनेचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
Ans:
- 3 आर्थी व्यंजना या शब्दशक्तीचे स्वरूप थोडक्यात लिहा
Ans:
- 4 निर्मितीच्या आनंदाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 व्यवहारभाषा, शास्त्रभाषा व साहित्यभाषा यातील साम्य आणि भेद स्पष्ट करा.
Ans:
- 2 शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून विविध शब्दशक्तीचे स्वरूप लिहा.
Ans:

*****